

škola
da Vinci

Program poradenských služeb

v SŠ, ZŠ a MŠ da Vinci

Platný od 1. 9. 2021

Příloha 1: Školní preventivní strategie	5
Základní údaje o škole	5
Úvod	5
I. Základní informace o škole	5
II. Principy a metody práce	6
III. Dlouhodobé preventivní cíle	8
IV. Konkrétní pravidelné aktivity podporující prevenci rizikového chování	11
V. Prevence v zapojení do výuky na 1. stupni	12
Období 1. - 3. třídy	12
Období 4. - 5. třídy	14
VI. Prevence v zapojení do výuky na 2. stupni a gymnáziu	15
Plán OSV a prevence pro druhý stupeň na jednotlivé trimestry:	15
Plán OSV a prevence pro gymnázium na jednotlivé trimestry:	17
Příloha č. 2: Popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků ŠPP:	19
Metodik prevence a koordinátor OSV týmu	19
Lektor OSV	21
Školní psycholog	21
Výchovný/kariérní poradce (nemusí být člen týmu OSV, ale je člen týmu ŠPP)	22
Koordinátor prevence a OSV pro 1. stupeň	23
Speciální pedagog pro 1.stupeň a MŠ	24
Speciální pedagog pro 2. stupeň a gymnázium	25
Koordinátor společného vzdělávání	27

Základní údaje o škole

Střední škola, základní škola a mateřská škola da Vinci

Na Drahách 20

252 41 Dolní Břežany

Tel.: 226 299 700

E-mail: info@skoladavinci.cz

Školní program poradenských služeb ve škole každoročně zpracovává, aktualizuje a schvaluje ředitel školy – spolupracuje při tom zejména s týmem poradenských pracovníků a pedagogických pracovníků školy.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP), poskytuje bezplatně poradenské služby žákům a pedagogům školy da Vinci, případně zákonným zástupcům žáků, pokud o tuto službu projeví zájem. Školní poradenské pracoviště zastřešuje kromě individuální práce s klienty také veškeré preventivní aktivity a činnosti spojené s dalším kariéřním směřováním žáků. Úzce spolupracuje s ostatními pedagogy a lektory Osobnostní a sociální výchovy. Zajišťuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a orgány státní správy při ochraně práv dětí.

Poskytování poradenských služeb ve škole se řídí zákonem č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 564/2004 Sb., § 16 - § 18 (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Podmínkou poskytnutí individuální psychologické nebo speciálně pedagogické poradenské služby je předání informace o službě a písemný souhlas žáka nebo jeho zákonného zástupce. Souhlas není potřeba, jedná-li se o krizovou intervenci. Tato služba se poskytuje bezprostředně po jejím vyžádání.

Škola vede o poskytovaných službách dokumentaci a při poskytování poradenských služeb postupuje souladu se zákonem č. 101/2000Sb., o ochraně osobních údajů a od května 2018 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR).

Složení ŠPP

Školní metodik prevence a koordinátor OSV: Mgr. Vojtěch Vykouk

Školní psycholog: Mgr. Martina Porkertová

Výchovný/karierní poradce: PhDr. Jana Němečková, Ph.D.

Školní speciální pedagog: Mgr. Adéla Boudová

Asistent pedagoga/ tutor pro II. stupeň: Anna Vokurková BcA.

Metodická podpora OSV pro 1. stupeň: Mgr. Magdalena Brončková

Koordinátor společného vzdělávání: Mgr. Jaroslava Rajnochová

Pracovníci ŠPP jsou k dispozici po předchozí domluvě (emailem, telefonem, osobně).

E-mailový kontakt na jednotlivé pracovníky je ve tvaru: jmeno.prijmeni@skoladavinci.cz,

telefonní kontakt přes kancelář školy na čísle 226 299 700.

Popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků je uveden v příloze č. 2 tohoto dokumentu.

ŠPP zajišťuje péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v součinnosti se školskými poradenskými zařízeními (zpravidla pedagogicko – psychologickými poradnami), s třídními učiteli a jednotlivými pedagogy školy a rodiči (zákonnými zástupci).

V této oblasti se poradenské pracoviště zaměřuje zejména na:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a následné sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření, zpracování plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů,
- realizaci předmětu speciálně – pedagogické péče,
- kariérové poradenství k vhodné volbě další vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,

- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů při práci se žáky,
- podrobné a srozumitelné seznámení žáka a jeho rodičů (zákonných zástupců) s průběhem a výsledkem poskytování poradenských služeb.

ŠPP také koordinuje aktivity školy v oblasti prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků a prevence rizikového chování včetně šikany. Školní preventivní strategie je samostatnou přílohou tohoto dokumentu (**Příloha č. 1**).

Principy práce ve škole da Vinci jsou založené na důkladné znalosti osobnosti a potřeb každého žáka, jeho fungování ve škole, kvalitní pedagogické diagnostice, případně speciálně – pedagogické či psychologické diagnostice, spolupráci s rodiči a spolupráci jednotlivých učitelů školy. Učitelé věnují pozornost žákům, registrují signály o možném problému žáka a hledají příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracují s výchovným poradcem, školním psychologem či speciálním pedagogem, kteří se zapojí do diagnostického a poradenského procesu.

Při škole je zřízeno školské poradenské zařízení - pedagogicko psychologická poradna, jejíž služby mohou žáci školy i jejich rodiče, a učitelé, jakož i další klienti vně školy využívat.

Program poradenských služeb pro MŠ je zpracován v samostatném dokumentu z důvodu specifik v práci s dětmi příslušné věkové skupiny.

Zpracoval Vojtěch Vykouk

V Dolních Břežanech, dne 31. 8. 2021

Příloha 1: Školní preventivní strategie

vychází z ŠVP "ŠKOLA PRO ZVÍDAVÉ DĚTI" platného od 1. 9. 2017

platnost strategie od 1. 9. 2019

Evaluace k 1. 9. 2023

Základní údaje o škole

Střední škola, základní škola a mateřská škola da Vinci

Na Drahách 20

252 41 Dolní Břežany

Tel.: 226 299 700

E-mail: info@skoladavinci.cz

IČO: 71341137

Ředitel: PhDr. Jiří Bureš, Ph.D.

Zřizovatel: Ing. Jitka Lukešová, spolek „Škola da Vinci“, IČO 22 890 521

Počet žáků - 150

Úvod

Preventivní strategie školy je dlouhodobý dokument. Je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z rámcového vzdělávacího programu pro ZV a GV.

Úlohou primární prevence rizikového chování je předcházet rizikům a vlivům, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj dětí a mládeže. Účinná prevence musí ovlivnit chování ve smyslu podpory zdraví. Oddaluje, brání nebo snižuje výskyt rizikových forem chování. Efektivní prevence by měla zvyšovat schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Má mít dlouhotrvající výsledky.

Preventivní program je vodítkem pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku by měl vést k pozitivní změně klimatu školy s minimem kázeňských problémů a rizikového chování ve škole i mimo školu. Podílí se na něm všichni pedagogičtí pracovníci na podkladě svých povinností vycházejících ze školského zákona. Základním předpokladem k maximální účinnosti prevence je aktivní zapojení všech zúčastněných, včetně oslovení rodičovské veřejnosti.

I. Základní informace o škole

Škola da Vinci je česká škola s kapacitou 162 dětí v ZŠ, 72 v SŠ a 45 v MŠ. Nachází se v centrální části Dolních Břežan s dobrou dostupností z Prahy, dvě minuty chůze od autobusové zastávky a obecního úřadu. Blízko školy se nachází Keltský park, les a multifunkční dětské hřiště. První stupeň základní školy sídlí v komplexu budov školky, základní školy a gymnázia. Společně s mateřskou školou využívá prostory bývalé prvorepublikové školky v Dolních Břežanech a k dispozici má prostory nové dřevěné přístavby z roku 2013. Děti mohou využívat prostornou zahradu s řadou herních prvků a tunelů, lanovky a venkovního hřiště. Druhý stupeň sídlí společně s gymnáziem v přístavbě z roku 2015, kdy byly dostavěny budovy bazénu, tělocvičny, odborných učeben pro druhý stupeň a gymnázium, dokončena společná jídelna s kuchyní a upravena zahrada. Škola se nachází z hlediska sociálního v bezpečné lokalitě obývané především střední a vyšší společenskou vrstvou. V okolí školy nejsou žádné vyloučené lokality a v obci je velmi nízká úroveň kriminality.

II. Principy a metody práce

Prevence ve škole da Vinci je zaměřena zejména na tyto jevy: záškoláctví, šikana a extrémní projevy agrese, kyberšikana a zneužívání ICT, rasismus, xenofobie, homofobie, domácí násilí, sexuální rizikové chování, užívání alkoholu, tabáku a nelegálních návykových látek, nelátkové závislosti, poruchy příjmu potravy, problémy spojené se syndromem CAN a sebepoškozování.

Preventivní program školy da Vinci je zároveň úzce spjat se vzdělávací oblastí osobnostní a sociální výchova. Na druhém stupni a gymnáziu má tato oblast časovou dotaci 1-2h týdně.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) koordinuje aktivity školy v oblasti prevence rizikového chování. V případě potřeby se v rámci prevence konfliktů a problémů žáků setkává s žáky v komunitním kruhu. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na pracovníky ŠPP obracejí v případech:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i přetrvávajícím neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Třídní učitel. Učitelé.

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů pracovníky ŠPP, zejm. při hledání vhodných strategií v práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, mobil). Je pravidelným účastníkem výuky OSV.

Ředitel školy - vedení školy.

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Pravidelných porad vedení školy se účastní psycholožka Mgr. Martina Porkertová.

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Na prvním stupni učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Pravidelné OSV hodiny na 2. stupni

Každá třída má v průměru jednu hodinu týdně OSV (organizované jsou ale v bloku 90 minut), kde jsou podle preventivního strategie školy a aktuálního osobnostního rozvoje jednotlivců i tříd zařazeny preventivní aktivity i další programy. Stabilní plán na 4 roky se může během roku měnit podle potřeb třídy a aktuální situace. Jednou za měsíc se na poradách OSV aktualizuje a reviduje náplň těchto preventivních a dalších aktivit. Program OSV (součást preventivní strategie školy) je zpracován kontinuálně a komplexně, je zaměřen na interaktivitu, pomáhá žákům čelit sociálnímu tlaku, zkvalitňovat komunikaci, zvládat nenásilně konflikty, zvyšovat sebevědomí, odmítat návykové látky, případně zvládat úzkost či stres.

Monitoring třídního učitele a třídnické hodiny

Třídní učitel může také pracovat s dynamikou třídy a zařazovat preventivní aktivity během třídnických hodin, které jsou zařazeny s dotací 1h týdně.

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, a to i napříč třídami a stupni vzdělání. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), kompetence sociální interakce. Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku.

Individualizované a slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Žáci si také poskytují zpětnou vazbu navzájem, ať už při cílených aktivitách, nebo po skončení aktivit případně projektů. Žáci jsou vedeni k sebereflexi i před širší skupinou. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

System patronů

Párové učení od starších vrstevníků připravovaných na svoji roli na počátku páté třídy (patroni 1. třídy) a na počátku 9. třídy (patroni 6. třídy). Program přípravy a výběru vhodných dvojic nebo trojic pro patronování probíhá na druhém stupni na adaptačním kurzu.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Rodičům nabízíme pravidelná setkání (2x za pololetí) s třídním učitelem a vedením školy. V případě potřeby se schůzky uskutečňují na základě individuálních žádostí okamžitě, tak často, jak je třeba. Rodiče mohou využít i specializační programy, které rozvíjejí podobně jako u žáků sociální kompetence rodičů, v souladu s filozofií a cíli školy.

Sociální učení v rámci školní komunity

Vzory chování učitelů jsou často mnohem silnější než programové aktivity. Škola pro učitele pořádá dvakrát ročně teambuilding, který je zaměřený na osobnostní růst učitelů i zaměstnanců školy.

Samospráva

Významným preventivním prvkem je i samospráva na 2. stupni a gymnáziu - ta umožňuje žákům přebírání odpovědnosti za pravidla školy, její chod. Zároveň jim umožňují diskutovat o problémech v rovnocenném prostředí se staršími i učiteli.

Supervize v rámci týmů

Tým na každém stupni se účastní pravidelné supervize, která posiluje nadhled nad aktuální situací školy a zároveň buduje i bezpečné prostředí mezi učiteli.

Kontaktní místo ve škole a dostupnost informací

V kanceláři školy je k dispozici ředitel a asistentka, za kterou se mohou žáci kdykoliv zastavit o přestávkách, případně po dohodě i během vyučování a poradit se. Podobně

jsou k dispozici školní psycholog, metodik prevence a školní speciální pedagog. Pro rozhovory mohou využívat konzultační místnosti, které nabízejí potřebnou míru soukromí. Aktuální informace o dění ve škole jsou na webu školy, facebooku školy, také na interním portále pro žáky, rodiče a pedagogy - Edookitu.

III. Dlouhodobé preventivní cíle

- Rozvoj kompetencí žáků:
  - sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
  - pozitivní vnímání sebe sama
  - poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, sociálních)
  - rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot)
  - rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti
- Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití
  - žáci se učí respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců
  - žáci se zapojují do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
  - žáci jsou vedeni k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu, bezpečí a spolupráce ve škole
  - pracujeme na důvěře ve vztazích: žáků mezi sebou, učitelů navzájem, učitelů a žáků, učitelů a vedení školy, rodiče a školy
- Přístup k informacím a práce s informacemi
  - žáci umí používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace
  - žáci si vytvářejí vlastní názor, životní postoje
- Osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků školy

Kompetence, které škola rozvíjí v rámci osobnostní a sociální výchovy jak na základní škole, tak na gymnáziu, vždy v míře přiměřené věku žáků a studentů:

Rozvoj schopností poznávání

- zdokonaluje své smyslové vnímání (vnějšími smysly i vnitřně hmatovým vnímáním)
- poznává a uplatňuje vlastní empatické schopnosti
- rozpoznává a ovlivňuje svůj stav soustředění/nesoustředění
- popíše a používá myšlenkové postupy řešení problémů
- používá pro sebe osobně výhodné strategie poznávání/učení/zapamatování, k tomu využívá znalost osobních psychických předpokladů k učení

Sebepoznání a sebepojetí

- poznává a charakterizuje své osobní vlastnosti, např. rysy své osobnosti (jak sám sebe vnímá)
- využívá prakticky různé zdroje informací o sobě, např. vlastní úvahy, zpětné vazby od druhých
- identifikuje způsoby vlastního poznávání – učení, prožívání a chování
- učí se přijímat sám sebe, své silné i slabé stránky
- vyhledává pomoc při osobních krizích

Seberegulace a sebeorganizace

- předchází vlastním stresům, frustracím, psychickým zátěžím apod.
- uvědomuje si význam pozitivního vyladění mysli
- rozpoznává vlastní stres
- uplatňuje pro sebe vhodné strategie zvládnání zátěží
- vědomě pracuje se svými emocemi a vůlí
- vědomě pracuje s vlastní agresivitou (s ohledem na sebe i na své okolí)
- pracuje s časem
- rozlišuje vnější a vnitřní motivaci

Psychohygiena

- rozeznává nežádoucí stres ve svém životě a odstraňuje příslušné stresory
- provádí relaxační a aktivizační cvičení
- nachází radost v těle, pohybu, pobytu v přírodě a zdravé životosprávě
- poskytne a vyhledá pomoc při osobních problémech

Kreativita

- nahlíží skutečnost z různých úhlů pohledu a hledá netradiční řešení
- vědomě si užívá kreativního procesu (proces je důležitější než výsledek)
- využívá svých kreativních schopností k obohacení mezilidských vztahů, v nichž žije

Poznávání lidí

- zná podstatné informace o svých spolužácích a umí s nimi ohleduplně zacházet
- poznává a reflektuje svoje vnímání druhých lidí
- vysvětlí podstatu různých chyb při pozorování a poznávání lidí a jejich vliv na svůj život
- všímá si rozdílů mezi sebou a druhými a také vzájemných shod
- chápe výhody odlišností a jedná tak, aby byly odlišnosti ve skupině pozitivně využity

Mezilidské vztahy

- pečuje o své vztahy s druhými lidmi, napomáhá jejich zlepšení nebo udržení jejich kvalit
- pokouší se podívat na svět též očima druhého
- respektuje jiné lidi jako svébytné osobnosti
- respektuje svým chováním práva druhých lidí, postaví se za vlastní práva
- prožívá se svými spolužáky situace blízkosti, důvěry a sdílení
- prožívá se svými spolužáky radost ze společného zvládnutí náročných situací

Komunikace

- uplatňuje základní kódy – typy komunikace (řeč těla, řeč slov apod.) v souladu se záměrem svého sdělení
  - to, co říkám, je v souladu s moji neverbální komunikací
- zdokonaluje průběžně různé způsoby svého komunikačního chování
- uvědomuje si dopad a sílu slova – nehodnotí (To je hnusný x Mně to nechutná)
- v dialogu s druhými dodržuje pravidla efektivní vzájemné komunikace
  - mluví jen jeden
  - mluvím za sebe
  - k druhému mluví v druhé osobě s očním kontaktem (ty)
- rozlišuje projevy respektující a nerespektující komunikace
  - naslouchá
  - dává prostor druhým, neskáče do řeči
  - respektuje odlišný názor druhého
- kultivovaně projevuje a prosazuje své názory, potřeby a práva (s porozuměním používá vybrané asertivní postupy)
- kultivovaně projevuje, co se mu líbí a co se mu nelíbí na chování druhého člověka (poskytuje druhému zpětnou vazbu)
  - umí dát najevo, že chování druhého překračuje hranici
  - vnímá reakci/nereakci druhého na komunikaci
- rozpozná manipulaci a sám ji nepoužívá

Spolupráce a soutěž

- dodržuje efektivní postup práce v týmu
- podporuje týmovou atmosféru
- zvládá nepříjemné a neefektivní chování členů týmu
- zvládá situace soutěže a konkurence

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- pojmenuje, co považuje za životní (osobní, vztahové, učební) problémy
- aplikuje efektivní strategie řešení problémů ve svém životě
- podílí se na efektivním řešení problémů ve třídě
- projevuje pozitivní postoj k řešení problémů, přijímá problémy jako výzvu

Hodnoty, postoje, praktická etika

- popíše svůj žebříček hodnot
- rozpoznává postoje a hodnoty jiných lidí prostřednictvím jejich promluv a chování
- uvědomuje si svoji osobní svobodu a respektuje osobní svobodu druhých
- odmítá šikanu (rozpoznává projevy, pojmenovává je a brání jim)
- odmítá závislosti (rozpoznává projevy, pojmenovává je a brání jim)
- identifikuje, které reálné problémy si zasluhují jeho angažovanost, a tyto problémy řeší
- zodpovědně rozhoduje a jedná v náročných situacích všedního dne

IV. Konkrétní pravidelné aktivity podporující prevenci rizikového chování

Aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích.

- aktivní podíl na vytváření školní samosprávy (Školní sněm, Školní rada) a pravidelné činnosti v ní napříč všemi ročníky 2. stupně ZŠ a střední školy
- adaptační výjezdy pro všechny stupně vzdělávání
- tmelící projektové týdny pro nově formované kolektivy (nebo při přechodu na nový stupeň)
- pobyty ve zdravotně příznivém prostředí, lyžařské kurzy

- školní výlety
- kulturní programy (kina, divadla, sport...)
- práce se skupinovou dynamikou v rámci třídnických hodin
- samostatné učební bloky osobnostně sociální výchovy (OSV) za účasti třídního učitele
- pravidelná společná sezení tzv. třídní komunitní kruh (1. stupeň)
- spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje dětí
- „přespání ve škole“
- projektové činnosti (projektové dny a týdny, expedice)
- společné školy v přírodě pro 1. stupeň ZŠ
- společné expedice (třítýdenní projekt) pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy.

- Vánoční jarmark
- Letní zahradní slavnost
- letní tábory
- koncerty a divadla v budově školy
- maturitní ples da Vinci
- tematická setkávání s rodiči i širší veřejností
- setkávání rodičů v růstových skupinách
- společné víkendové výjezdy rodičů a dětí s třídním učitelem

V. Prevence v zapojení do výuky na 1. stupni

Předcházení všem formám rizikového chování na 1. stupni ZŠ mají na starosti především třídní učitelé. S jednotlivými tématy se děti seznamují převážně v předmětu Svět v souvislostech a při třídnických hodinách. Mimo školní prostředí pak při adaptačním kurzu (4. a 5. třída), na lyžařských kurzech a školách v přírodě. Učitelé navozují příznivé psychosociální klima ve třídě, soustředí se na včasné diagnostikování sociálně patologických jevů v třídním kolektivu, usilují o všestranný rozvoj osobnosti žáka a spolupracují s rodiči. Snaží se včas zachytit signály, které mohou upozorňovat na specifické poruchy učení či jiných stavů, které by mohly vyžadovat zvýšenou míru podpory žáka ve škole. Učitelé mezi sebou pravidelně konzultují případná témata v rámci pedagogických porad a mají možnost obracet se se svými otázkami na školní poradenské pracoviště (ŠPP), jehož součástí je i školní psycholog a speciální pedagog.

Období 1. - 3. třídy

V tomto období využíváme také materiály k rozvoji emoční inteligence u dětí Emušáci a metodiku k rozvoji sociálních dovedností a prevenci rizikového chování Kočičí zahrada.

Emušáci 1. díl

Témata:

Důvěra

Hněv

Osamocení

Radost

Smutek

Strach

Zvědavost

Žárlivost

Emušáci 2. díl

Témata:

Překonáváme sami sebe

Některým věcem nemůžeme zabránit

Zvládnou to

Když nám ostatní házejí klacky pod nohy

Vážme si svěřených tajemství

Tábory, výjezdy - nové kolektivy

Šedá myška už nesedí v koutě

Kamarádství

Dívejme se na svět očima druhých

Když si zahráváme s ohněm

I rodiče dělají chyby

Proč nedat na cizí řeči

Některé mouchy "emoce" bychom zahánět neměli

Láska, která se dá nalepit

Kočí zahrada

Témata: tajemství a zvědavost, co znamená být šťastný, strach a odvaha, smrt a ztráta, podvádění a "fair play" jednání, přátelství, vlastní názor, spolupráce, užívání léků, kulturní odlišnost a předsudky, svoboda rozhodování a jeho důsledky

V průběhu celého školního roku jsou zpracovávána tato témata:

KAMARÁDSTVÍ

- co je to být kamarád a proč je pro nás důležité kamarádství
- diskuze o podpoře a posilování kamarádských vztahů ve třídě
- jak řešit konflikty s kamarádem i ve třídním kolektivu
- jak si poradit s tím, když se mi něco nelíbí, když mi spolužák(ci) dělá něco, co se mi nelíbí
- jak pomoci někomu, kdo v třídním kolektivu nemá dobré postavení
- jak společně komunikovat a být dobrým týmem

KDYŽ SI POMÁHÁME, JDE TO LÍP

- diskuze o tom, že nemusí být každý z nás na všechno sám, proč je dobré si o pomoc říci (není to ostuda), proč je důležité pomáhat někomu, když to potřebuje
- diskuze při skupinových činnostech, u vzniklých situacích hledání řešení, která nás posouvají dál; někdy může být skupinová práce výhodou, někdy se ale nepodaří
- poučit se ze situací, kdy to nevyšlo a hledání odpovědí na otázky: Co je to SPOLUPRÁCE? K čemu je dobrá? Jak tedy spolupracovat? Každý z nás je šikovný na něco jiného, jak tuto skutečnost využít?

DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD FAIR-PLAY

- hledání řešení při konfliktech spojených s nečestným jednáním druhých, rozbor reakcí na danou situaci, hledání cest, jak řešit situace bez vyhýbání, otevřeně, bez lhaní, bez msty a bez agrese

RESPEKTOVÁNÍ DRUHÝCH

- diskuze o tom, co konkrétně znamená respekt, co dělám, když se někoho snažím respektovat, jaké kroky (ne)podnikám
- rozbor konkrétních situací ve třídě, emoce s (ne)respektem spojené

PROBLEMATIKA PRAVIDEL

- diskuze o pravidlech, hledání odpovědí na otázky: Můžu žít bez nich? Proč existují? Potřebujeme je k životu mezi lidmi?
- spoluvytváření pravidel třídy, rozbor situací, kde nám pravidla pomáhají

NEBEZPEČÍ VIRTUÁLNÍHO SVĚTA

- diskuze na téma sociální sítě, kontakty s osobami, které mohou ublížit
- téma počítačové hry versus realita

Období 4. - 5. třídy

V průběhu celého roku jsou zpracovávána tato témata:

VZTAHY V KOLEKTIVU

- problémy jednotlivce vs problémy skupiny
- prevence šikany a konfliktů, řešení konfliktů, moje bezpečí, bezpečí ostatních, podpora kamarádských vztahů ve třídě
- multikulturalismus, posilování sociálních hodnot a prosociálního chování

VIRTUÁLNÍ SVĚT

- sociální sítě a jejich nebezpečí, média a jejich vliv, reklama
- kyberšikana a sexting

ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

- podpora zdravého životního stylu
- prevence užívání tabákových výrobků a alkoholu
- podpora zdravého vnímání sebe sama a svého těla
- zásady správné výživy
- závislosti

MOJE BEZPEČÍ - MOJE ZODPOVĚDNOST

- prevence dětských úrazů
- bezpečný kontakt s cizím člověkem
- kdo jsem a co smím
- představení základních dětských práv a souvisejících povinností
- posilování odpovědnosti, sebevědomí, co mi (ne)prospívá, umím (se) rozhodnout

VI. Prevence v zapojení do výuky na 2. stupni a gymnáziu

Předcházení všem formám rizikového chování na 2. stupni ZŠ mají na starosti především třídní učitelé v úzké spolupráci s lektory OSV, ale i dalšími učiteli, kteří ve třídě učí. S jednotlivými tématy se děti seznamují během hodin OSV a při třídnických hodinách. Mimo školní prostředí pak při adaptačním kurzu, projektech, na lyžařských kurzech a expedici na konci školního roku. Učitelé navozují příznivé psychosociální klima ve třídě, soustředí se na včasné diagnostikování sociálně patologických jevů v třídním kolektivu, usilují o všestranný rozvoj osobnosti žáka a spolupracují s rodiči. Snaží se včas zachytit signály, které mohou upozorňovat na specifické poruchy učení či jiných stavů, které by mohly vyžadovat zvýšenou míru podpory žáka ve škole. Učitelé mezi sebou pravidelně konzultují případná témata v rámci pedagogických porad (lektoři OSV na zvláštních poradách OSV) a mají možnost obracet se se svými otázkami na školní poradenské pracoviště (ŠPP), jehož součástí je i školní psycholog a speciální pedagog.

Cíle preventivního programu a osobnostního rozvoje v jednotlivých ročnících druhého stupně a gymnáziu jsou pravidelně aktualizovány na základě potřeb skupin a tříd.

Plán OSV a prevence pro druhý stupeň na jednotlivé trimestry:

6.			
adapták	T1 (2h)	T2	T3
Chování podporující dobré vztahy (Mezilidské vztahy)	Stres (Psychohygienu)	Smysly a rytmus (Poznávání)	Rezerva na aktuální potřeby třídy
Motivace	Kreativita v řešení mezilidských vztahů	Soustředění (Poznávání)	
Prevence šikany a agrese	Chyby v poznávání lidí (Poznávání lidí)		
	Komunikace		
	Relaxace a aktivizace (Psychohygienu)		

7.

adapták	T1	T2	T3
Chování podporující dobré vztahy (Mezilidské vztahy)	Zvládání konfliktů (Komunikace)	Osobnost (Sebepoznání a sebepojetí)	Chování v týmu (Kooperace a kompetice)
Motivace	Efektivní rozhovor (Komunikace)	Vztah k sobě (Sebepoznání a sebepojetí)	Týmová atmosféra (Kooperace a kompetice)
	Manipulace (Komunikace)	Vztah k druhým lidem (Sebepoznání a sebepojetí)	Postup práce v týmu (Kooperace a kompetice)
	Projev a prosazování názorů (Komunikace)	Poruchy příjmu potravy	Soutěž a konkurence (Kooperace a kompetice)
	Respektující a nerespektující (Komunikace)		

8.

adapták	T1	T2	T3
Chování podporující dobré vztahy (Mezilidské vztahy)	Agresivita (Seberegulace a sebeorganizace)	Vztah k sobě (Sebepoznání a sebepojetí)	Vztah k sobě (Sebepoznání a sebepojetí)
Motivace	Emoce (Seberegulace a sebeorganizace)	Vztah k druhým lidem (Sebepoznání a sebepojetí)	Vztah k druhým lidem (Sebepoznání a sebepojetí)
	Motivace	Láska, něžnosti, sexualita (Mezilidské vztahy)	Láska, něžnosti, sexualita (Mezilidské vztahy)
	Návykové látky	Blížkost, důvěra (Mezilidské vztahy)	Blížkost, důvěra (Mezilidské vztahy)

9.			
adapták	T1	T2	T3
Chování podporující dobré vztahy (Mezilidské vztahy)	Osobnost (Sebepoznání a sebepojetí)	Relaxace a aktivizace (Psychohygiena)	Každodenní zodpovědné rozhodování (Hodnoty, postoje, praktická etika)
Motivace	Zpětná vazba (Komunikace)	Stres (Psychohygiena)	Angažovanost (Hodnoty, postoje, praktická etika)
	Uskutečňování životních cílů (Seberegulace a sebeorganizace)	Plánování času (Seberegulace a sebeorganizace)	Etika, hodnoty (Hodnoty, postoje, praktická etika)
	Vůle (Seberegulace a sebeorganizace)	Vůle k pohybu (Seberegulace a sebeorganizace)	Péče, hodnoty (Hodnoty, postoje, praktická etika)
			Hodnoty (Hodnoty, postoje, praktická etika)

Plán OSV a prevence pro gymnázium na jednotlivé trimestry:

G1			
adapták	T1 (2h týdně)	T2	T3
Spolupráce a soutěž (Spolupráce a soutěž)	Mezilidské vztahy (Poznávání lidí)	Vztahy s lidmi (Morálka všedního dne)	Osobnost
Práce skupiny (Spolupráce a soutěž)	Smysl OSV	Situace s morálním obsahem (Morálka všedního dne)	Typologie
Plán osobního rozvoje v životě i ve škole (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)	Komunita, důvěra a bezpečí	Sociální role (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)	

Smysl bytí v projektu	Zpětná vazba		
Jaká/jaký chci být a proč	Základy práce v týmu	Vše, kromě partnerských věcí, ty jsou v G3	
	Umění organizovat si čas		

G2

adapták	T1 (2h týdně)	T2	T3 (2h týdně)
Spolupráce a soutěž (Spolupráce a soutěž)	Verbální a neverbální komunikace (Sociální komunikace)	Práce v týmu	Hodnotové žebříčky
Práce skupiny (Spolupráce a soutěž)	Komunikační chování a dovednosti, komunikační styl (Sociální dovednosti)	Týmové role	Hodnota spolupráce, prosociálnost (Morálka všedního dne)
Plán osobního rozvoje v životě i ve škole (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)	Komunikační prostředky (Sociální komunikace)		Morální a amorální chování (Morálka všedního dne)
Smysl bytí v projektu	Respekt v komunikaci (Sociální komunikace)		Morální dilemata (Morálka všedního dne)
			Jak rozlišuji mezi dobrem a zlem ve svém životě
			Sociální a morální dilemata doby, v níž žiji
			Návykové látky

G3

adapták	T1	T2 (2h týdně)	T3
---------	----	---------------	----

Spolupráce a soutěž (Spolupráce a soutěž)	Vztahy s lidmi (Morálka všedního dne)	Vztahy s lidmi (Morálka všedního dne)	Emoce a chování (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
Práce skupiny (Spolupráce a soutěž)	Partnerské vztahy	Partnerství a sexualita	Emoce, agresivita (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
Plán osobního rozvoje v životě i ve škole (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)	Morální a amorální chování, hierarchie hodnot (Morálka všedního dne)	Příprava na rodičovství, výchova, cesta životem	
Smysl bytí v projektu		Morální dilemata (Morálka všedního dne)	
		Situace s morálním obsahem (Morálka všedního dne)	
G4			
adapták	T1	T2	T3
Spolupráce a soutěž (Spolupráce a soutěž)	Plán osobního rozvoje v životě i ve škole (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)	Předcházení zátěžovým situacím, (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)	rezerva, co bude třeba
Práce skupiny (Spolupráce a soutěž)		Relaxace	
Plán osobního rozvoje v životě i ve škole (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)		Volby třídy	
Smysl bytí v projektu			

Příloha č. 2: Popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků ŠPP:

Metodik prevence a koordinátor OSV týmu

- stará se o fungování OSV týmu;
  - dovnitř:
    - koordinuje práci OSV týmu, svolává schůzky, monitoruje potřeby OSV týmu
    - koordinuje tvorbu programu OSV pro jednotlivé třídy a implementaci Programu primární prevence do výuky OSV
    - koordinuje hladké začlenění intervenčních zásahů do programu práce se třídou
    - koordinuje realizaci přechodových rituálů na všech stupních
  - ven:
    - shromažďuje podněty od učitelů k sociálnímu klimatu ve třídách
    - začleňuje třídní učitele, případně další subjekty do řešení situací a nastavování intervence
    - informuje učitele a vedení školy o aktuálním dění v oblasti OSV témat; úzce spolupracuje s ředitelem školy a s vedením
- stará se prioritně o sociální klima školy a jednotlivých vnitřních sociálních skupin, hlídá zdravé nastavení sociálních norem, nastavuje prevenci sociálně patologických jevů
- koordinuje intervenci v případě narušení zdravého skupinového klimatu
- Metodické a koordinační činnosti
  - koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy

- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování; vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování
- individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání
- koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

- Informační činnosti

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy
  - prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností
  - vedení a průběžná aktualizace databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků
  - předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení
  - vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence
- Poradenské činnosti
    - vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli
    - spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole
    - příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními

Lektor OSV

- člen OSV týmu, který kromě svého aprobovaného předmětu vyučuje OSV, k čemuž disponuje klíčovými kompetencemi, jako jsou dovednosti práce se skupinou, prezentační dovednosti, schopnost vést reflexi k aktivitám a vlastní zkušenost s cíleným osobnostním růstem formou absolvování některých skupinových programů
- vede hodiny OSV, jejichž náplň utváří v souladu s programem OSV na daný rok a aktualizovanými potřebami třídní skupiny
- je zodpovědný za adekvátní zapojení třídního učitele do výuky OSV
- na schůzkách OSV týmu reflektuje aktuální stav posun třídy
- na základě domluveného postupu realizuje preventivní a intervenční aktivity

Školní psycholog

- stará se o bezpečnou individuální cestu jednotlivců v da Vinci
- moderuje některé specializované OSV aktivity
- podílí se na vytváření a koordinaci preventivních intervenčních opatření při práci se sociálním klimatem tříd a školy
- Diagnostika a depistáž
  - spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
  - diagnostika při vzdělávacích a výchovných problémech žáků.
  - depistáž a diagnostika nadaných dětí.
  - spolupráce při zjišťování sociálního klimatu ve třídě.
- Konzultační, poradenské a intervenční práce
  - spolupráce při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření prvního stupně, zejména pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory
  - spolupráce při péči o žáky, kterým jsou poskytována podpůrná opatření druhého až pátého stupně, zejména pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu

- individuální případová práce se žáky v osobních problémech, zejména konzultace a vedení
- krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce
- Prevence školního neúspěchu žáků, zejména náprava a vedení.
  - kariérové poradenství u vybraných žáků, kde problematika přesahuje kompetence výchovného poradce
  - podpora OSV týmu při realizaci vybraných psychologických témat (techniky a hygiena učení pro žáky, skupinová a komunitní práce, podpora spolupráce třídy a třídního učitele, speciální preventivní programy)
  - individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání
  - konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí
  - podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole a školském zařízení
  - psychologická opora pro nadané žáky a pro žáky dlouhodobě selhávající ve vzdělávání
- Metodická práce a vzdělávací činnost
  - participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání
  - metodická podpora při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
  - metodická pomoc třídním učitelům
  - pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace a metodické vedení
  - účast na pracovních poradách školy
- koordinace poradenských služeb poskytovaných ve škole, zejména speciálního pedagoga, koordinátora společného vzdělávání, výchovného poradce, školního metodika prevence a třídních učitelů

- koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními
- besedy a osvěta zákonným zástupcům
- výuka psychologických předmětů na střední škole
- participace na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání na střední škole
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování
- ve spolupráci s metodikem prevence vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků
- vedení adekvátní spisové dokumentace k individuálním a skupinovým konzultacím

Výchovný/kariérní poradce (nemusí být člen týmu OSV, ale je člen týmu ŠPP)

- stará se prioritně o vše, co souvisí s budoucími kroky žáků a studentů da Vinci (střední a vysoké školy, povolání)
- Poradenské a koordinační činnosti
  - kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:
  - koordinuje kariérové vzdělávání- dbá na to, aby žákům byly poskytovány ve výuce relevantní informace ve správnou dobu; podněcuje, monitoruje a sladuje jednotlivé aktivity v rámci předmětů Člověk a svět práce, Osobnostní a sociální výchova a Svět v souvislostech tak, aby žáci měli příležitost získávat postupně vzhled do různých příležitostí uplatňování svých silných stránek v dalším studiu a na trhu práce; úzce spolupracuje s OSV týmem a částečně se podílí na výuce
  - koordinuje exkurze, návštěvy veletrhů a další příležitosti, podporující kariérové vzdělávání

- poskytuje individuální podporu žákům a studentům v oblasti výběru střední a vysoké školy
  - poskytuje poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků
  - spolupracuje se školním psychologem a školskými poradenskými zařízeními a při zajišťování poradenských služeb, týkajících se kariérového poradenství, přesahujících kompetence školy
  - poskytuje služby kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám
  - poskytuje služby kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona
- Metodické a informační činnosti
    - poskytuje metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků
    - předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství pedagogickým pracovníkům školy
    - poskytuje informace o službách kariérového vzdělávání a poradenství v rámci školy a dalších zařízení žákům a jejich zákonným zástupcům
    - spravuje databáze a přehledy zdrojů, podporujících kariérové vzdělávání a poradenství ve škole
    - shromažďuje a aktualizuje informace ke studiu na středních a vysokých školách
    - poskytuje poradenství žákům a rodičům ohledně administrativních záležitostí, souvisejících s přechodem na střední/vysokou školu
    - vede písemné záznamy, umožňující doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření
  - na OSV poradách účast na vyžádání, je klíčový pro další využití reflexe silných a slabých stránek, týmových rolí apod., ke které dochází během hodin OSV

Metodická podpora OSV pro 1. stupeň

- má na starosti databázi (zásobník) aktivit a her pro jednotlivé případy a oblasti
- nabízí učitelům prvního stupně podporu při vedení aktivit pro primární všeobecnou prevenci případně OSV, případně vede v jiných třídách tyto aktivity
- doporučuje materiály k podpoře OSV na 1. stupni

Speciální pedagog

- zajišťuje podporu vzdělávání žáků s rizikem vzniku SVP a žáků se SVP ve škole
- komunikuje s pedagogy, žáky a zákonnými zástupci
- Diagnostika a depistáž
  - spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání
  - vyhledávání žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a zařazení do vhodného preventivního nebo intervenčního programu
  - vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazení do speciálně pedagogické péče
  - vytyčení hlavních problémů žáka, stanovení plánu pedagogické podpory či individuálního zohlednění v rámci školy a stanovení druhu, rozsahu, frekvence, a trvání intervenčních činností
  - shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí
  - speciálně pedagogická a etopedická diagnostika a postoupení problematiky školnímu psychologovi při výchovných problémech, spolupráce na stanovení intervenčního přístupu
- Konzultační, poradenské a intervenční práce
  - intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory a indiv. zohlednění

- dlouhodobá i krátkodobá individuální speciálně pedagogická péče za účelem naplňování podpůrných opatření pro žáky, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti; se žákem s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a se žáky se s příznými podpůrnými opatřeními
  - iniciování a participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb ve spolupráci s koordinátorem společného vzdělávání, třídním učitelem, zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy
  - průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření, dle potřeby návržení a realizace úprav
  - podněty k úpravám školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů, ve spolupráci s koordinátorem spol. vzdělávání.
  - Individuální konzultace pro rodiče, zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodiči žáka/zákonnými zástupci, ve spolupráci s třídním učitelem a koordinátorem společného vzdělávání
  - individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálně vzdělávacích potřeb
  - speciálně pedagogické přístupy při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí
  - konzultace s pracovníky školských a dalších poradenských zařízení
  - podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem jejich vzniku přímo ve výuce, po dohodě s vyučujícím
- Metodické, koordinační a vzdělávací činnosti
    - metodická pomoc třídním učitelům při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb
    - zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy
    - metodické činnosti pro pedagogické pracovníky školy - specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky - jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů

- kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími další poradenské služby
- prostřednictvím koordinátora společného vzdělávání kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky
- spolupráce s asistenty pedagoga na 1. stupni a v MŠ
- vedení spisové dokumentace žáků se spec. vzděl. potřebami a žáků nadaných, vedení evidence, dokumentující práci s těmito žáky
- účast na poradách 1. stupně a MŠ

Asistent pedagoga a tutor pro 2. stupeň a gymnázium

- věnuje se podpoře vzdělávání žáků a studentů se SVP na 2. stupni a gymnáziu
- komunikuje s pedagogy, žáky a zákonnými zástupci
- Diagnostika a depistáž
  - vyhledávání žáků s nedostatečně kompenzovanými SVP a jejich zařazení do vhodného preventivního nebo intervenčního programu
  - popis hlavních problémů žáka, ve spolupráci se speciálním pedagogem vytváření plánu pedagogické podpory a individuálního zohlednění žáka, stanovení druhu, rozsahu, frekvence, a trvání intervenčních činností
  - shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí
- Konzultační, poradenské a intervenční práce
  - intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory či individuálního zohlednění
  - dlouhodobá i krátkodobá individuální péče za účelem naplňování podpůrných opatření pro žáky, reedukační činnosti pod vedením speciálního pedagoga
  - iniciování a participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s potřebou individualizace pedagogického přístupu ve

spolupráci s koordinátorem společného vzdělávání, třídním učitelem, zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy

- průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření, dle potřeby návržení a realizace úprav
  - podněty k úpravám školního prostředí v souvislosti s potřebami žáků se SVP
  - individuální konzultace pro rodiče, zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodiči žáka/zákonnými zástupci, ve spolupráci s třídním učitelem
  - individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb jejich žáků a studentů
  - participace při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí
  - podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přímo ve výuce, ve spolupráci s vyučujícím
  - spolupráce při přijímacím řízení a u maturit na SŠ v souvislosti se zajištěním úpravy podmínek pro žáky se SVP
  - spolupráce s výchovným poradcem v otázkách kariérového poradenství u žáků a studentů se SVP
- Metodické, koordinační a vzdělávací činnosti
    - příprava a průběžná úprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole ve spolupráci se speciálním pedagogem
    - metodická pomoc třídním a oborovým učitelům při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky, jejich zavádění do výuky
    - kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími poradenské služby
    - kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
    - vedení spisové dokumentace žáků se spec. vzděl. potřebami a žáků nadaných, vedení evidence, dokumentující práci s těmito žáky

Koordinátor společného vzdělávání

- koordinuje a eviduje proces podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
  - má podíl na vyhledávání a orientačním šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a ve spolupráci s ostatními členy podpůrného týmu příprava návrhů na další péči o tyto žáky
  - koordinace přípravy, kontroly a evidence plánu pedagogické podpory pro žáky a individuálního vzdělávacího plánu na 1. stupni ZŠ
  - zprostředkovává vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních – komunikace s rodiči ve spolupráci s třídním učitelem a speciálním pedagogem
  - spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
  - příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků
  - shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů
  - vedení evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, tvorba souhrnných zpráv a statistických výkazů; evidence nákupu pomůcek dle Doporučení PPP